

# Obhájené disertační a rigorózní práce

## Dějiny křesťanského umění

HAMRLOVÁ, Anna. *Nástěnná malba v městském prostředí 16. a počátku 17. století na pomezí Čech a Moravy* (dějiny křesťanského umění, obhajoba 19. 9. 2019)

Nástěnná malba 16. a počátku 17. století městského prostředí patří k dosud spíše opomíjeným tématům, její umělecké ztvárnění i ikonografická koncepce však mnohé vypovídají o životě obyvatel doby renesance. Výtvarný fenomén byl v disertační práci studován na pomezí Čech a Moravy, v současné době odpovídající okresům Havlíčkův Brod, Pelhřimov a Jihlava. Toto rozdělení zároveň umožňovalo systematické bádání i soupis dochovaných maleb. Studie se zabývá nejprve souhrnem pestré historické situace v dané lokalitě a náboženského dění spjatého převážně, nikoliv však výlučně, s novoutrakvismem a luterstvím, které navázaly na zdejší utrakvistický základ z doby husitské. Jedním z cílů práce tak bylo studovat vztah náboženského vyznání a uměleckého či ikonografického ztvárnění maleb. Důležitou otázkou představovaly také vybrané umělecké zdroje spjaté převážně s grafickou produkcí doby.

BARTUŠKOVÁ, Alice. *Řehole a múzy: Bratři kapucíni ve službách umění na prahu českého baroka* (dějiny křesťanského umění, obhajoba 19. 9. 2019)

Disertační práce si za cíl bádání vytyčila opomíjené téma kapucínských bratrů malířů na pomezí manýrismu a barokní doby. Tomuto fenoménu v malířství, který není charakteristický pouze pro řád kapucínů, ale rovněž pro jiné církevní řády, se dosud nikdo komplexněji nevěnoval. S prvními kapucíny do Čech přišel kapucínský bratr Paolo Piazza, který ve své tvorbě čerpal z odkazu benátské školy 16. století. Byl všestranným malířem, vytvářel nejen malířská plátna, ale také nástěnné malby a jeho malířský rukopis nebyl jednotně vymezen. Piazza působil v kapucínských kláštrech v Praze a Brně za vlády Rudolfa II., pro samotného císaře vytvořil několik uměleckých děl. Práce přispěla k dalšímu bádání Piazzova působení v českých zemích a otevřela další dosud nezodpovězené otázky k této problematice.

VOBOŘILOVÁ KADLECOVÁ, Žaneta. *Památková péče na území Prahy v období protektorátu Čechy a Morava* (dějiny křesťanského umění, obhajoba 19. 9. 2019)

Téma ochrany pražských památek v období let 1939–1945, které se nesmazatelným způsobem zapsalo do naší kulturní historie, dosud bylo badatelsky nevytěženým tématem. Problematika ochrany památek v období protektorátu je velmi rozsáhlá. V českém prostředí jde o téma velmi málo zpracované, a proto o otázkách tehdejší památkové péče panují někdy zkreslené představy. Uchopení tohoto tématu často komplikuje nejen absence některých dokumentů, ale

i nevyjasněné postoje řady protektorátních památkářů. Jak ukázala na základě dobových dokumentů disertační práce, okolnosti ochrany památek na území Prahy v období nacistické okupace za druhé světové války byly složitou spleť nejen specifických úkolů a problémů, ale i politických a osobních zájmů. Stranou zájmu nezůstaly ani sbírkové fondy institucí, k jejichž ochrannému zabezpečení docházelo opětovně podle soupisu německé okupační správy.

KODIŠOVÁ, Lucie. *Materiály ke zlatnictví na dvoře Karla IV.: zlatnické práce v zahraničí* (dějiny křesťanského umění, obhajoba 19. 9. 2019)

Mezi odvětvími dvorského a církevního umění připadala ve středověku významná role zlatnictví. Početní zlatníci vytvářeli nejrůznější předměty využívané na vladařském dvoře každodenně i při ojedinělých ceremoniálech, stejně tak jako v bohoslužebném provozu významných církevních institucí. Zlatnické výrobky byly ve středověku dle svědectví listin, účtů a inventářů nejhojnějšími uměleckými zakázkami. Na rozdíl od ostatních běžně užívaných předmětů denní potřeby byly zlatnické práce nositelkami přídavných významů a funkcí a vzhledem k drahocennosti použitého materiálu měly prakticky výhradně reprezentativní charakter. Několik desítek zachovaných, více či méně izolovaných zlatnických prací souvisejících s Karlem IV. a jeho okolím, jsou významnými umělecko-historickými dokumenty. Cílem práce bylo přispět k jejich poznání shromážděním informací o dílech uložených v zahraničí a jejich kritickým zhodnocením.

## Teologie

ŠMEJDOVÁ, Barbora. *Jazyk moderní apologetiky u C. S. Lewise* (obor katolická teologie, obhajoba 18. 2. 2019)

Disertační práce se zabývá otázkou, jaký by měl být jazyk apologetiky v současném světě, aby bylo možné komunikovat obsah křesťanské víry nevěřícím. K otázce přistupuje skrze dílo C. S. Lewise. Po úvodu a biografické části následuje rozbor Lewisových gnozeologických východisek a jeho teorie jazyka, zvláště mýtu a metafory, i jejich schopnosti zprostředkovat pravdivé poznání. Navazuje text, který ukazuje, že autentická křesťanská imaginace je nedílnou součástí každého dobrého apologetického textu. Poslední kapitola se věnuje jednotlivým žánrům apologetiky a na základě Lewisovy zkušenosti ukazuje jejich přínosy a omezení.

ŘEHÁKOVÁ, Veronika. *Buditel, historik, apologeta Matěj Procházka (1811–1889)* (obor katolická teologie, obhajoba 2. 10. 2019)

Práce je věnována významné postavě náboženského a vlasteneckého života na Moravě ve druhé polovině 19. století, členovi tzv. Sušilovy družiny. Přináší Procházkův podrobný životopis, mapuje význam jeho osobnosti z pohledu současníků a následujících generací, podává celkovou charakteristiku tohoto muže a poskytuje bibliografii tohoto spisovatele, jehož díla se týkala církevní historie a hagiografie, jazykovědy, přírodních věd a filozofie, apologetiky, morálky, sociálního učení a několika dalších oborů. Všechna uvedená témata jsou analyticky a kriticky zpracována.